

**Előfizetési feltételek:**  
 Egész évre 6 frt. — kr.  
 Félévre 3 " — " "  
 Negyedévre 1 " 50 "  
 Egyes szám 10 kr.

# HALADÁS

**Hirdetések díja:**  
 4 hasábos petitsor 5 kr.  
 Nyilttérben . 20 kr.  
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél . 80 kr.

**Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.**

**Szerkesztőségi iroda:**  
 Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

**Megjeleni:**  
 Szerdán és Szombaton.

**Kéziratok:**  
 Vissza nem adtnak.

**Kiadóhivatal:**  
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pércek hirdetések és reklamiók ide intézendők.

— **October 1-jével új évnegyedes előfizetést nyitunk lapunkra.** Tekintettel a meg szűnt „A-Fehérmegyei közlöny“-nyel szemben fennálló kiadói kötelezettségre, lapunkat idő közben kellett megindítani, ezért azonban az előfizetési időt az év szakainál összehangzásba hozni, úgy hogy a jövő évre való előfizetés január 1-jén veendő kezdetét.

Eddigi pályafutásából lapunknak mindenki meggyőződhetett, hogy komoly vállalatot indítottunk meg, mely a fővárosi sajtó elismerését már eddig is kivívta, s a tömeges pártolás fennállásának jogosultságát igazolja.

Ípárkodni fogunk e téren tovább mozogni olvasóink és a sajtó megtisztelő elismerését ezentúl is kiérdemelnünk és azt megtartani.

Előfizetési ár az October — Deczemberi évnegyedre . 1 frt. 50 kr.

A kiadó hivatal.

## Hihetetlen dolgok.

Ugy a budapesti, valamint a kolozsvári lapok tudósítást kaptak Brassóból, hogy ott Homoronon s más erdélyi helységekben 6000 drb. martini féle hátultöltő fegyvert foglaltak le. —

A küldemény Bécsből jött s Herváth honvéd alezredesnek Kézdi-Vásárhelytől, valamint Schwartz Hermannak Kovásznára és Miko-Ujfalu-ba volt ezimezve. Lefoglaltatott még néhány láda hadiszer és tölténytáska félholdas ezimrel, s minden Bécsből Erdélybe ezimzett küldemény, a vasúti indoházaknál hatóságilag megvizsgáltatik, a brassói vasúti raktárak szintén átvizsgáltattak, Kézdi-Vásárhelyre és S.-Szent-györgyre pedig katonaság küldetett. Ily hadiszer szállítmányok már korábban isérkeztek Brassóba s az azokat szállító (hova?) fuvarosok egy ládát elvesztettek, mely a brassói hatósághoz beszállított, felbontatván, török fezek voltak benne. Az izgatottság a szászok között ropant nagy, állítólag már elfogatások is történtek. A Kolosvárt szabadság idejét élvező főügyész sietőleg leutazott Brassóba, s a vizsgálat foly. A budapesti vámházban szintén foglaltak le robbanó lövegeket. — Ez volna a tény.

S azt állítják, hogy mindez egy készülöben lévő székely mozgalom céljaira volt szánva, a mely angol izgatás eredménye. A székely csapatnak feladata lett volna Romániába betörni, s a vasutakat szét rombolni — Ez a hihetetlen. Azt írják a lapok, hogy a kormány minderről tudomással bírt, s intézkedéseket tett, hogy a mozgalom csirájában el főtassék.

A közel jövő kiderítendi a valót. A „M. Polgár“ nagyon helyesen veti fel a kérdést, hogy vajlon-e felfegyverzett csapat hol masirozott volna a török táborba? Románián és az orosz hadsergen keresztül, vagy pedig talán egész Magyarországon keresztül Triest felé került volna?

A „Kelet“ szintén nem hisz e mozgalomban, s e historiákban mistificatiót és orosz — román contrabandot lát, míg a pesti lapok a történeteket minden észrevétel nélkül közlik.

A „Times“ pedig ez eseményekkel összefüggeni látszó következő bécsi sürgönyt közli: „Különféle jelenségek azt mutatják, hogy Magyarországon kísérletek tettek egy honi legiónak alakítására a törökök segítése végett. Többen azok közül, kik ily kísérletet tettek Törökországban, de sikertelenül, mivel a török kormány nem akarta a szükséges pénzt megadni, visszatértek Magyarorszába és ezekről tudva van, hogy ez irányban működnek, de úgy hogy a törvény utól nemérheti őket. Bármily nagy a török iránti rokonszenv Magyarországon, a fülseglésükre tett erőfeszítés mégis csak csegegy eredményre látszik, vezetzi főképpen a pénzhiány miatt. Utóbbi időben azonban, úgy látszik pénzhez jutottak és nem egy vidéken angol sovereignek utat találtak a népkézhez, mely nem ismerve ezen pénz értékét, kérdezősködött, hogy az mennyit ér. — Bárhonnan került legyen ez a pénz, annyi bizonyosnak látszik hogy a török kormánytól nem eredt. Ez utóbbi, a mellett, hogy több katonára nincs szüksége, a lengyel legiókkal tett tapasztalatból tudja, hogy az idegen segélycsapatok jóval többbe kerülnek, mint a török katonaság, a nélkül, hogy ennél jobb lenne. Azok kik e pénzt, mely mindössze nem igen bőséges, szolgáltatják, nyilván inkább tüntetést akarnak előidézni, talán azon czélből, hogy zavar keletkezzék az országban. De e tekintetben is csalódnai fognak. Természetes, hogy lehetetlen egyeseket megakadályozni abban hogy átmenjenek a határon és néhány száz ember így segítségére mehet a töröknek, a mint tavaly mentek a szerbek segítségére; de szervezett csapat alakítása s elindulása ép úgy meg fog akadályoztatni ez esetben a mint megakadályozták volna Szerbia esetében. A pénz tehát egyszerűen ki lesz dobva.“

— **Pétervárról** hiteles forrásból írják, — hogy a senatus elhatározta a czár visszatérését sürgetni. Oroszország belállapota igen sok aggályra adnak okot és a nép minden rétegében nagy a nyugtalanság; a pétervári magasabb körökben is nagy a lehangoltság. A czár fö-

lötté rosszul érzi magát a főhadiszálláson, végképen elvesztette békétüresét s nagyon kijött a sodrából, midőn arról értesült, hogy Sevket pasának sikerült segédsapatokat, löszert és élelmi készletet szállítani Plevnába, noha néhány nappal előbb az összes törzskar biztosította a czárt, hogy Plevna teljesen körül van zárva.

— **A román vasutak**, mint Bukarestből értesítenek, annak idején felmondták a további szállítást az orosz kormány részére, hacsak korábbi követeléseik, a melyekért csupán bonokat kaptak, ki nem fizettetnek. Most arról értesítenek minket, hogy az orosz kormány az öt millió frankra rugó összes követelést aranyban kifizette az érdekelt vasutaknak, melyből a főrészt a jassy-bukarest-gyurgyevói és a bukarest-vercserovai vonalra esik.

— **A belügyminiszter** egy körrendeletben értesítette a hatóságokat, hogy a községi petséteken csak is a magyar nyelv használható, miután a község mint ilyen az állami organismusnak kiegészítő része.

## Háborus apróságok.

Mily zajt ütöttek Bukarestben a griviczai sánczmű elfoglalása miatt; s mily nagy dologgá fujták föl e fegyvertényt! Az oláh lapok szerint Grivicza képezi „kulcsát“ a plevnai hadállásnak. A dolog azonban nem így áll. Kitént, hogy a griviczai redoute-nak általában nagyobb jelentőséget tulajdonítottak mint a minövel tényleg bír. Külföldi lapok szerint a közelebb Bukarestbe érkezett angol katonai meghatalmazott: Wellesley ezredes azt állítja, hogy a griviczai sáncz korántsem uralja a többi török védműveket, hanem ellenkezőleg az domináltatik egy Grivicza és Plevna között fekvő török redoutetól, melyről a szept. 11-diki ostrom alkalmával tudomása sem volt az orosz-oláh csapatoknak. Wellesley ezredes megtekintette a griviczai sánczot, de csakhamar elhagyta azt nem akarva czéltalan halálnak kitenni magát. Az említett török sáncz valószínű golyózápot szort a redeute belsőjébe. Így hát Grivicza elfoglalása nem birt más jelentőséggel, mint hogy néhány ezer orosz és oláh életébe került.

— **Az augusztus 25-iki jedikleri ütközetről**, melyben a törökök Mukhtár pasa vezérlete alatt köztudomásúlag fényes győzelmet arattak, csak most érkeznek részletek. A török tüzéség magatartása kitünő volt, tekintve azt hogy 60 török ágyuval szemben 120 orosz ágyu működött. Rendkívüli érdekes volt szemlélni — mondja egy harcztéri tudósító — minö leleményességgel iparkodtak elrejtteni a török tábornokok és ütegparancsnokok tüzéségük gyengeségét előnyös pozíciók kiválasztása által. A kizil-tepei magaslaton elhelyezett török ütegeknek összesen 6 tábori és 2 hegyi ágyuból állt, egy óránál tovább kellett kiállnia 56 orosz tábori ágyu koncentrált tüzet. Mindazonáltal csak egy ágyu sérült meg az ütegen. Husszein Hami pasa hadosztályának egy ütege két óra hosszzant állt tüzben meszse elöretolva a török balszárny elé, környezve ellenséges lövészsapa-

toktól, fenyegetve orosz lovasság által da fáradhatatlanul tüzelve s négy ellenséges üteget akadályozva meg az előhaladásban.

Az orosz ágyuk tüze nem állt arányban azok számához képest. A pozíciók hibás megválasztása szembeütő volt. A ütközet tartama alatt egy török és két orosz löszerkocsi repült légbe. Mukhtár pasa mindjárt az ütközet után táviratot intézett a szultánhoz, melyben többek között ezeket írta: „Én és a negyedik hadtestednek valamennyi tisztje és katonája szerencsések vagyunk születésnapodon egy vérünk árán szerzett fényes győzelemről tudósíthatni. Kérjük, fogadd kegyesen ezen ajándokot, s egyuttal azon eskümet, hogy mi valamennyien örömmel áldozzuk föl vérünket és életünket magas trónodnak szent ügyért és drága hazánk függetlenségeért és nagyságáért.“

Skobeleff orosz tábornok, kinek 12 ezer embernyi hadosztályából 4000 maradt meg a sept. 11. és 12-diki plevnai ütközet alkalmával, még csak harminczkét éves. Fia a hasonnevű tábornoknak. Skobeleff a középázsiai harcokban tüntette ki magát, melyekben eleinte mint törzskari százados vett részt. A Khiwa elleni hadjáratban többek között érdemeket szerzett magának, topographikus fölvételek, a talajmegvizsgálása sat. által. 1873-ban már önálló csapatparancsnok volt, őrnagyi ranggal. Mint ilyen főleg azon meseszerű gyorsaság által tünt ki, melylyel vállalatait véghez vitte. Khokád bevételénél ő volt első a falakon. Egyáltalán mindig exponálja magát, de eddigelé még csak meg sem sebesült. Mintha talizmánja volna a golyók ellenében. Az alatta lelőtt lovak száma azonban már tucatokra megy. Plevnánál, a jelenlegi háboru tartama alatt a hatodik lovat veszté el Skobeleff.

Katonai hírnöknek lenni nem kellemes földadat, a mit Cseremetjew gróf küldetése bizonyít. Ezen orosz ezredes, ki szárnysegédje a nagyhercegnek s Oroszország leggazdagabb főurainak egyike, f. hó 3-án az orosz főhadiszállásról a török főhadiszállásra küldetett, azon megbizással, hogy a nagyherceg sajátkezű levelét adja át Mehemed Ali pasának. A parlamentair urnak az egész három napi utat a török hadállásokon át bekötött szemmel kellett megtenni. Ez oly kinosan hatott rá, hogy Mehemed Ali előtt úgy nyilatkozott, mikép örüléstől tartana ily utazás ismétlődése esetén. A török főhadiszálláson egybíránt Cseremetjew grótot a legnagyobb előzékenységgel és vendégszeretettel fogadták.

(k—y.)

## A csatatérről.

Plevna ellen újabb támadásokat intéz a muszka hadsereg. E támadásokban több muszka gárda-ezred is részt vett. A törökök helyzete kitünő. A muszka hadak támadásai sikertelenek s nagy kétségbeesésről tanuskodnak. A törökök az ágyutüze szoritkoznak s a közeledő ellenség hadsoraiban iszonyu pusztitást visznek véghez, anélkül, hogy csak egy lö-

pésre is hadállásukhoz engednék közeli-  
teni. Az újabb esatában 12,000 muszka  
voszet ol.

A rácz határon levő török hadak  
Nis, Növibazár és Kis-Zvornikban össz-  
pontosították. Szerbia akcióba lépését  
bizonyosnak tartják s megfőkezésére ele-  
gendő erőt állítottak. Egy újabb rácz  
hadjárat nem fog Milán trónon maradá-  
sával végződni.

Itt újra forgalomba jöttek a béke-  
hírek, noha ezeket a csatátori események  
nem igazolják. A föltevés azon alapul,  
hogy a muszka kénytelen lesz békét  
kötni, ha Plevna bevétele nem sikerül,  
amire pedig épen nincsen kilátás. Ezen-  
kívül pénzügyi körökben hinni szeretnek,  
hogy Muszkaország anyagi forrásai már  
kimerültek, melyek sokkal esékélyebbek-  
nek bizonyultak, mint remélték. A czár,  
ki Plevna kulcsait mindenáron meg akar-  
ná kapni, visszatérésével jelt fog adni a  
béke remények teljesülésére.

A muszka a Dobruzsát a téli had-  
járatra élelmi szerekkel látták el. A fő-  
raktárak Babadag, Tulcsa, Hirsovábau  
és Küstendésben állították föl. A musz-  
ka hadak semmi esetre sem szándéko-  
znak a Dobruzsát elhagyni.

Rahovától délre élénk ágyuzás volt  
kivehető; úgy látszik, hogy kémszemlélő  
románok és Widdinből Plevna felé haladó  
törökök között harc fejlődött ki. A be-  
keti románok erre elkezdtek lövöldözni  
Rahovát.

A „Daly Telegraph“ Sumlából azt je-  
lenti, hogy Mehemed Ali támadólag ké-  
szül fellépni.

A románok megtámadták a második  
griviczai bástyát, de a törökök által rop-  
pant veszteségekkel visszaverettek.

Bukarest szept. 27. A román vasut  
most mindennap katonai vonatokat to-  
vábbít.

Ozmán pasának egy távirata, mi-  
után fölemlíti a mult heti harcokat, me-  
lyekben az oroszok visszaverettek és 8000  
embert és 3 ágyut vesztek, jelenti,  
hogy a muszka kedden nagy erővel,  
közte a császári gárdával, támadást in-  
téztek Plevna keleti posztói ellen, de  
1500 főnyi veszteséggel visszaverettek.  
A harc tovább foly. A muszka 100,000  
emberrel támadják meg Plevnát.

A bazardsiki kormányzó jelenti 26-  
ról: Egyiptomi és eszerkez csapatok Mosz-  
lu mellett 1000 főre menő orosz lovassá-  
got vertek meg. Szulejman pasa jeleni 25-  
ről: Mehemed Ali pasához a hadügymi-  
niszteriumból érkezett rendelet értelmé-  
ben, hogy támadja meg Bjelát. Szulej-  
man pasa demonstratív intézett a 2 ezer  
muszka által megszállott Elena ellen.  
Szkadeskeral pasa hétfőn megtámadta  
Elenát, elfoglalta és lerombolta a redou-  
teot, és az ellenséget 150 ember veszte-  
séggel visszaverte, azután pedig előbbi  
állásaiba visszatért, miután előbb még  
négy helység fölgyujtatott. A törökök  
vesztessége igen esékély volt.

Néhány lap állítása szerint az egyip-  
tomi hadosztály Szilisztriánál átkelt a  
Dunán. —

Mehemed Ali minden hírlapirót el-  
távolított táborából. Meglepő dolgokat  
várnak.

Wellesley Osmánt Plevna átadására  
akarta bírni, de terve dugába dőlt.

### Sándor cár s az orosz hadvezetés.

Plevnánál még mindig keresik a  
bűnbakot az orosz főhadiszálláson és meg  
is találták, — ezúttal Sándor cár ő fel-  
sége személyében. A czár, ki „sétantra“  
indult Konstantinápolyba, s immáron négy  
hónapja ronda bolgár falvakban, piszok  
és bűz közt kénytelen még mindig a  
Duna mellett lézengeni, igen természet-  
esen türelmetlen, s már augusztus végén  
többször dühösen kiáltá, hogy már „vé-  
ge legyen a dolognak.“ De még sem lett  
vége, s ezért szept. 5-én nagy hadita-  
úrosot hívott egybe és azt a kérdést  
tette föl:

„Hát mégis várjunk?“ De azonnal  
ki is mondá a kérdésre a határozatot:  
állapítsa meg a haditanács a legközelebbi  
napok egyikét, a melyen döntő támadást  
intéz akár Plevna, akár a Lom vonal el-  
len. Azzal kis időre felfüggeszté az ülést,  
hadd beszéljék meg az urak ezt a dolgot  
maguk között.

A czár hangja semmi kételyt nem  
engedett akarata felől, s így történt, hogy  
csak egy ember mert eltérő véleményen  
lenni Nepokojsieki, ki aztán hosszabb  
beszédben indokolta szavazatát, előadván,  
hogy ő ugyan meghajlik felső ura pa-  
ranesszava előtt, de jobban biztosítva  
látná a sikert mind ama dispoziciók be-  
várása által, melyeket a sereg taktikai  
felállítására, kellő élelmezésre és felsze-  
relésre igényel. — Mirszky szól, utána,  
bizonyítván, mennyire sürgős szükség  
Ozmánnal végezni, mielőtt Szulejmán  
basa segítségére nyomulhatna a Balkán  
valamely defiléjéből, vagy mielőtt Mehe-  
med Ali a Jantrához érkezne. Szkobe-  
lev hasznó értelemben nyilatkozott. Az  
öreg tábornoki főnök még egyszer meg-  
kísérelte megingatni ellenfelei érveit, de  
sikertelenül. A czár szavazást sürgetett,  
s az eredmény az lett, hogy Plévnát min-  
den áron be kell vonni. — Persze, csak  
ha lehet.

### A hangulat Oroszországban

Mindinkább komorabb, az a nagy győ-  
zelmi biztosság, mely néhány hóval ezelőtt  
uralkodott, teljesen eltűnt. Mint köze-  
lebb említettük volt, a hadjárat megin-  
dítása előtt a főparancsnokságot följán-  
lították a német eredetű öreg Kotzobue  
tábornoknak, kinek 1853-ban, mint Gor-  
csakov herceg törzskari főnökének Ro-  
mániát, s mint Szilisztria egyik ostrom-  
lójának felső Bulgáriát bő alkalma volt  
megismerhetni, s ki igen jól emlékében  
tartotta ama nehézségeket, melyekkel  
a hadjárat a Dunán túl jár. Azt adá to-  
lát várt, hogy igen is elvállalja a  
a kommandót, ha 5—600 ezer emberből  
álló hadsereget bocsátanak rendelkezé-  
zésére.

Szentpétervár magas köreiben ak-  
kor vége hossza nem volt az „akkura-  
tus“ öreg fölötti élelődsnek. Vállat  
vontak rá, s megmosolyogták, így akar-  
ván kifejezni vele, hogy szegénynek el-  
ment az esze. Egy darabig aztán nevé t  
so említették.

Most, mint az „A. A. Ztg.“-nak  
Szentpétervárról írják, újra sok ember-  
nek eszébe jut az „akkurátus öreg“, s  
úgy találják, hogy aligha nem más valaki  
volt az, akinek akkor elment az esze.

Most már nem is vitáznak Kotzobue  
számítása fölött, hanem utána számíta-  
nak s úgy találják, hogy az utóbbi időkben  
utnak indított pótküldeményekkel együtt  
körülbelül el van már érve a fél millió  
létszám, s még ez sem elég, hanem az  
előbb lenézett románokra és szerbekre  
is szükség lett. A kik egy év előtt tele  
szájjal hirdették, hogy fél millió katona  
elég letiporni nemesak Törökországot,  
de az osztrák-magyar birodalmat is, ha  
moceanni merné: most kifogyhatatlanok  
a színtoly tele száju szitkozódásban a  
hadügyminiszterium és fővezénylet ellen,  
s „megfoghatatlannak“ tartják, hogy a  
mult tapasztalatait félre vetve, hogyan  
lehet egy században háromszor követni  
el oly szacvashibát, mint egy balkáni  
hadjárat, elégtelen erővel.

A sajtógazgatóság most már nem  
győzi a lapok merész kritikai hangját  
elég szigorúan mérsékelni, s egy hét  
alatt két föllap: a „Golosz“ és Petersb.  
Vjedom“ részesült oly komoly rend-  
szabályban, a minőhez még a muszka  
rendéség is csak nagyon komoly  
időben szokott hozzányulni.

A gárda-hadtestek mozgósítása óta  
a lakosság egész elveszettnek hiszi az  
előbb leküldött egész haderőt, s nagyon  
fől van háborodva. Mert emberemléke-  
zet óta nem volt rá eset, hogy ezeket az  
elite-csapatokat valaha meszszabbra küld-  
ték volna Lengyelországnál. Se 1849-ben

se 1854-beu nem került rájuk a sor, s  
a muszka hangulat csak az esetre hitte  
a török határ felé indíthatóknak, ha  
majd nagy pompát kellend kifejtöni a  
— Czarigradba (Konstantinápolyba) vo-  
nuláskor.

### Excelsior!

A volt aranyosszéki közbirtokosság  
közvégyona e lapokban vita tárgya lett.

Néhány szót én is hozzá szólhatok,  
s szót emelek annál is inkább, mert ne-  
kem sehog sem tetszik az az áramlat,  
mely ebben az ügyben megindult.

Ha őseink tudták volna, hogy minő  
törpe unokáig lesznek bizonyára nem  
hoztak volna akkor is oly szép áldozat-  
ot a közczélokra — de hoztak, mert  
azon elvből indultak ki, hogy Nubia  
párduca gyáva nyulat szülni nem szok-  
t.

Az való. Való, hogy Nubia párdu-  
ca gyáva nyulakat nem szül; de pár-  
duczos nagy ősöknek igen gyakran van-  
nak szükkeblü, kislelkü unokáik.

Mentsen isten, hogy valakit sérteni  
volna szándékunkban. Nincs; hanem, az  
a tény ha valósulni fog, hogy a közbir-  
tokosság közös vagyonát dirib-darabra  
szagatva pocékká teszik, akkorá fenn-  
tartjuk állításunkat s valóban őseink nem  
tudták minő törpe gondolkozásuaknak  
hadják hátra a nemes gondolkodás foly-  
tán összeadott tőkéit.

Felosztása e vagyonnak a legsze-  
rencsétlenebb gondolat. Mert törvénytšek  
előtt esküt teszek reá: ha e vagyon fel-  
oszlik a községek közbirtokossági kö-  
zött — 30 esztendő alatt e pénzből nem  
lesz egy fitying, egy garas, melyen a  
község egy korty hideg vizet ihassék.

Kezelnifogják e vagyont a közsé-  
gek? Atyafiságosan kikölesönzik egymás  
között, hypothecáról szó sincs, mert ko-  
mám uram igen tehetős gazda s csak meg  
nem sértik azzal, hogy tőle még zálogat  
vegyen.

Komám uram pedig egy pár év mulva  
feldoldul, a nélkül, hogy vagyonát meg-  
tartotta volna, lesz per patvar s a meg-  
lévő pénzt fizetni fogják a prokátorok-  
nak.

Csak e szelid alakját vettük e va-  
gyon elkezelésének, történhetnek más  
fátálítások is a melyek e vagyont épen  
megtámadhatják.

A vagyon maradjon meg épen, ta-  
karékpénztárilag kezelve. Legyen egy  
igazgató választmány, a mely rendelke-  
zék felette: s a czél, melyre fordítassék:  
legyen tanügyi. Ezt nagyon pártolom.

Mért emelkedett úgy az a száznép?  
Miért annyira gazdag, elég művelt, elég  
szorgalmas és értelmes? Mert ily tanügyi  
alapja volt és van és kezeli azt az uni-  
versitás, teremtett okos, értelmes és szor-  
galmas népet!

Mért ne lehetne nekünk is ilyen  
alapunk? Miért ne emelkedhetné a volt  
Aranyosszék is? 30 év alatt ez a töke  
a volt Aranyosszékéből egy, kis paradí-  
csomat teremthetne. Minden községnek  
lehetne jól szervezett iskolája, a mely  
egyedül nyújt biztosítékot egy szebb jö-  
vő iránt!

Azt mondják, hogy adó törlesztésre  
akarják fordítani a vagyont! Nyomorult  
önöz gondolat. Ez által nem közügy van  
előmozdítva, hanem egyesek érdeke tá-  
mogatva. Mit használ egy tehetős birto-  
kosnak, ha érte 40 frt. adót közvagyon-  
ból kifizetnek; vagy egy tehetős község-  
nek, ha adóját törlesztik.

Emelkedjünk magosabb régiókba,  
ne legyünk oly nyomorult önzök, oly si-  
lány gondolkozásuak. Legyünk a közér-  
dek emberei, ne zsebünket és gyomru-  
kat, hanem egy megye rész jövő felvi-  
rágzását tekintsük s az lebegjen szem-  
ink előtt.

Dr. XX.

### A forradalom.

(10.000 puska.)

Furesa állapot.  
Fegyvereket koboztak el a Székely földön.

Nem tudni miesodák, kicsodák. 100  
ezer forint értékű gyú-szerek, ágyuk,  
és mindenféle gyilkoló eszközök!

Furesa állapot.  
A románok azt mondják: a székely-  
lyek a románságot megakarták támadni!  
A székelyek pedig ezt a románokra  
fogják.

Az investigáció foly.  
Katonaságot vittek Kézdi-Vásárhely-  
re, Mikó-Ujfaluba stb.

Ugy volt, hogy a támadás tegnap-  
előtt legyen, de elmaradt.

Lengyelek vannak comprommittálva;  
angol pénz dolgozik, magyar urak ujjai  
látszanak; és román lándzsások körmei  
mutatkoznak.

Hol az igazság ki a bűnös! Ennyi  
egyszere nem lehet.

Az igazság közép uton lesz.

Forradalomról szó sincs. Alkotmány  
ellenes támadásról sem; a székelyek hi-  
bátlanok, a románok csupa ártatlanok,  
a lengyel pedig valóságos martyr, az  
angol pénz pedig a képzeletnek élénk  
játéka.

Fegyvereket lefoglaltak.  
Ebből forradalomra következtetni,  
vagy más istentelenségekre — addig a  
míg az ügy kitisztázva nincs és meg-  
vizsgálva — nem szabad.

Hihetőleg ennek is nagy lesz az ő  
feneke, mint a rablőhistoriáknak, me-  
lyek az egész országot forrongásba hoz-  
ták — ma már sehol seumi, pedig nem  
igen fogdosnak el közülök.

Ez az ügy is elenyészik, mert való-  
ban, a mióta investigálják csak mutat-  
hatna valami eredményt.

Oly boldogtalannak nem merjük gon-  
dolni a jó székelyt, hogy épen ilyen hasz-  
talan és semmi eredményt nem ígérő  
ügybe avatkozzék. Nagy a székelyben  
az alkotmány iránti tisztelet is, nem  
merjük hinni s valóságos rágalom, a mit  
ez ügyből a lapok következtettek.

Várjuk be az eredményt s ne koczká-  
cztassunk véleményeket addig, hogy  
addig is fegyvert adjunk kezébe azok-  
nak, a kik bennünket nem nagyon sze-  
retnek. †

### Megyei és városi élet.

Torda-Aranyosmegye rendes őszi  
bizottsági gyűlése.

Torda-Aranyosmegye ez évi rendes  
őszi bizottsági közgyűléset szeptember hó  
28-án tartotta meg, melynek főbb tár-  
gyai a képviselő bizottság ujjalakotása,  
s az 1878-ik évi költségvetés megállítása  
valának.

Főispán megnyitván a gyűlést, leg-  
először felolvastatik a képviselő bizottság  
138 leendő virilis tagjának névsora, a  
mely megerősítés végett a belügyminis-  
ter urhoz felterjesztetni határoztatik;  
egyszersmind a választott képviselői ta-  
gok megválasztására, elnökök küldetnek  
ki, s a választás napjával f. October hó  
22-dike tüzetik ki. Az elnökök kikül-  
dése azon elv elfogadása alapján történt,  
hogy ilyenül tisztviselő ne küldessék ki,  
hogy a választás minden pressio nélkül  
mehessen keresztül, illetőleg ennek lát-  
szata is kerültesék.

Az 1878-ik évi költségvetés 37970  
frt. szükségletet mutat fel, minek fede-  
zésére csak a Torda városa által fel-  
ajánlott 1500 frt házbér összeg áll ren-  
delkezésre, a hiányzó összeg az állam-  
pénztárból fedeztetik, ide nem értve a  
mértékhiitelesítő hivatal fontartására szük-  
sleges pénzt, minek fedezésére a mérték-  
hiitelesítésből betoló esékély díjakon  
kívül egyéb nincs, ez pedig a kiadások-  
nak alig kis részét fedezi; miért is a

nmgu. m. k. földmivélés-ipar- és kereskedelmiügyi minister urhoz felterjesztés intézteni határozatott, felfejtve ebből, hogy ha a minister úr e hivatal költségének fedezéséről nem gondoskodik, a megye azt tovább nem tarthatja fenn, minthogy a belügyminister úr e célra a rovatot kivétel — mint utolsó mentő eszköz — engedélyezését is megtagadta. A megszünetendő megyei mérnöki állomással megtakarítandó 900 frt. terhére egy alszámvevői és egy aljegyzői állomás engedélyezésérti kérelmesés elhatározatott.

Közlekedési minister úr értesíti a megye közönségét, hogy a m.-ludasi híd fentartási költségéről nem gondoskodhatik, hajlandó azonban e célra mérsékelt vámat engedélyezni. A közgyűlés ez ügyben véleményadásra a főispán elnöklete alatt bizottmányt küld ki.

A bizottság lelkes éljenzéssel fogadja a belügyminister úr azon leiratát, hogy Budapestre török consulnak Halil bey neveztetett ki, ugy szintén támogatni határozta Somogy megyének, az orosz tulterjeszkedés meggátolása és Törökország integritásának fenntartásáért az országgyűléshez intézett feliratát.

Több Uj-Tordai polgár azon kérése, hogy oda egy második heti vásár engedélyeztessék, — a város közgyűlésének nyilatkozata alapján — elutasítottatni véleményeztetik, Torda város közönségének azon kérése tárgyában pedig, hogy a korábbi évekről felmerülő behozatali díj iránti kérdések az 1872 évi 206 számú tarifa szerint láttassanak el, a ngu belügyminister urhoz pártoló vélemény terjesztetni határozatott. Az 1876-ik évi XX-ik törvényeknek, vagyonekezelési tekintetben Torda városára leendő kiterjesztését a belügyminister úr nem engedélyezi. Alsó-fehérmegyének azon megtalálása következtében, hogy a megye közönsége mondja ki a szükségességét az ozdi völgyből, a bogáthi határon át, Ludasra egy út nyitásának, bizottság küldetik ki e kérdés tanulmányozása és véleményadás végett.

Jelentés tételik arról, hogy az egerbe-gyi híd készen van, s egyszersmind előterjesztetik az építési számadás, minek megvizsgálára s a 7000 frton felüli de-ficitnek miként leendő elenyésztetésére vonatkozólag véleményadásra a főispán elnöklete alatt kiküldetnek Betegh Ferencz, Velits Ödön, Szentpáli Ignác és Nagy Olivér.

E főbb tárgyak mellett kisebb jelentőségű folyó ügyek is intézettek el, mint például több község vagyónának iskolai czélokra fordításának kérdése, ugy-szintén községi számadások és költségvetések.

## H i r e k.

— **Volcz és társának** könyv, papir, iró és rajzeszköz kereskedése a Dr. Harmath Márton úr piacszori házábanál 579 sz. a megnyit. Ajánljuk a lap hátán lévő hirdetményeket a közönségfigyelmébe.

— **Kossuth Lajos b. emlékü** édes-atyja tudvalevőleg Pestmegye A-Dabas községének ref. sirkertjében aluszsa örök álmát. Zinstky István neje a mult hóban oda utazott, hogy láthassa a sirt, melyet a hazára nézve is oly drágává tett az ott nyugvónak világhírű fia, hazánk örök büszkesége Kossuth Lajos. A siron nőtt vadvirágokból — mint az „Ell.”-ben olvassuk — egy koszorúcskát kötött, s azt nagy hazánkfianak az alábbi levél kíséretében Lajos napra emlékül megküldötte: „Mélyen tisztelt nagy hazánkfia! Férfiom rokonai látogatója végett Pestmegye A.-Dabas községébe utazván, egyik fő vágya volt lel-kemnek: azon sirt látni, mely porait rejti azon lénynek ki önnek életet, s ön által szerettet hazánknak szabadságot adott. Ime mélyen tisztelt hazafi, az ide mellékelt virágkoszorúcska azon siron nőtt, mely boldogult édes atyja Udvardi Kossuth László hamvait rejti.

Nagy örömmre szolgál, hogy ön iránti végtelen tiszteletnek ezen csekély Jelét adhatom, s ezen ön előtt bizony-nyal kedves omléket becses névnapjára azon öszinte szívből fakadó kívánság mellett megküldhetem, miszerint önt drága nagy hazánkfia a magyarok iste-ne hazánk javára minél tovább éltesse Ezek után fogadja legöszintébb tiszte-letem kifejezését. Zlinszky Istvánné.“ Erre Kossuth Lajostól az itt következő válasz érkezett. „Collegio (al Baracco-ne) szept. 14 1877. Aszonyom! Mély megilletődéssel vettem a virágkoszorút melyet ön atyám sirjáról kötött, s én ereklve gyanánt rendezem életem nap-jain át. Fogadja ön aszonyom legszívé-lyesebb köszönetemet küldeményeért, legöszintébb hálámát a kegyeletes ér-zelmekért, melyek önt felejthetetlen atyám szerény sirjához vezették s melyek remélnem engedik, hogy lesznek hazánkba kik reám is kegyelettel em-lékezendnek a mikor az én szívem is porrá leendett, mint porrá lett atyámé kitől „Hazánkat szeretni tanultam rendületlenül.“ Isten áldása legyen ön-nel asszonyom egy hoszu életen át Le-kötelezett szolgálja Kossuth Lajos.“

— **Scholz Antal k. fogház felü-gyelő** utolagosan, lapunk utján köszönetet mond a t. hivatalnok és más urak-nak, szeretettel neje elhunytával ért fáj-dalmában való részvétért, melyet a vég-tisztesség tételen való megjelenés által is tánusítani szivesek voltak, mi nem kis mértékben onyhíté fájalmát. S ha ezt csak most teszi, szolgáljon montségül a lesújtó bánat, melyet rea a potolhatatlan vesztesség mért.

— **A török sebesültek** számára Maros-Ludasról Szabó Róza és Nina 500 gr., Dersi Lila és Brom Tamásné 800 gr., Tordáról „valaki“ 500 gr., Za-lányi Jánosné szül. Salamon Suzsáná 1 kiló. 22 dkgr. tételt küldöttek. Fogad-ják nemes szívü adakozók közönetüket.

— **Egy bizonyos Pipos József** nevű hivatalnok Kolozsvárról gorombás-kodni ohajt lapunkkal azért mert állí-tottuk, hogy Kolozsvárt I. G. is világi-tott a törökök győzelmei ünepélyén. Állí-tja, hogy ez nem igaz s hogy az igaz románok így meg amugy, és követeli, hogy nyilatkozatát a „sajtó törvény“ értelmében adjuk ki. Ha a közvetlen érdekelt nyilatkoznék, még pedig ildom-os hangon, készséggel nyitnánk tért, ugy a mint illik, de így a fogadatlan procátorságot visszautasítjuk. Nem tud-juk, minő bünt követett volna I. G. ha világít vala, s nem tudjuk, minő jogan avatkozik P. J. ur mit magyar hivatal-nok ez ügyben, s véd egy harmadikat, mint egy bün ellen akkor, midőn az or-szágos közvélemény azt bünnek nem ismeri el. Tegye vissza a fringitát s ha eddig nem dühösködött P. ur legyen szelid ezután is, a mint illik egy hasa-fias gondolkozású férfinhoz.

— **A czár életmódja felől a tá-borban** a „Times“ levelezője érdekes részleteket közöl. A czár korán fel kel és legelőször a folyó ügyeket intézi. — Dél felé a környezetben levő mintegy 50 tisztet fogadja s pontban 12 órakor asztalhoz ül, elfogyasztani a „Zakuskát.“ Ez áll caviárból, svájczl sajtóból szardi-niából, heringből s három üveg wudki-ból, leves és sült nem kerül az asztalra. A reggeli után a czár ismét folyó ügyek-kel foglalkozik, avagy kirándul. Hat órakor van a diner, a mely 3—4-féle ételből áll s egy óra hosszat tart. A teh-át 9 óra körül fogyasztja s 10 — 1/211-kor lefekszik. Es szabálytól csak vasárnap van némi eltérés, mikor a zene is szól s a czár nagyszámu kíséretével kilovagol és megszemléli a hadcsapatokat.

— **Tordai r. k. plébánosnak,** püspök Ó exca hallomás szerint Ger-gely Ignác ez. kanonok és püspöki tit-kár urat nevezi ki. Ha e hir valosulna, nagy öröme és megnyugvására szol-gálna a tordai r. k. hiveknek, valamint a torda-aranyosi esperesi körnek.

— **Az erdélyi szállószet** harátai-nak figyelmébe ajánlatik miszerint Tor-dán a néhai tanár Nagy Ferencz Bagoly máli mintegy két hold egészen termés alatt álló szállóje, az alján fekvő gyü-mölesössel és oskolával együtt eladová tétetett; megjegyeztetik hogy ezen szálló az ösztes legjelesebb Európai és zsiái fajok gyűjteménye, a néhai tanár kiváló készületeinek eredménye; miről a ca-thalogus bizonyitni fog. — Értekezhetni Tordán a néhai özvegyével, Kolozvárt pedig tiszteletes Szász Domokos urnál.

— **A tordai határ tagosítása** felett e hó 1-jén ejtetett meg a kiegé-szítő tárgyalás, azon birtokosok kitudá-sa véget kik a tagosítást akarják. A ta-gosítás nálunk egy vajudó hegy, mely-ről azt nem tudjuk, hogy mikor fog szülni.

— **A törökbuza szedés** holnap veszi kezdetét határunkon. A török bu-za nagy részét a szedésideje éretlenül találja, nemcsak, de ez éretlen törökbu-zát is több rendbeli hóharmat érte s így alig lesz valamire felhasználható. Elég szomorú kilátások.

— **Torda város képviselő tes-tülete** ma délután 2 órakor közgyűlést tart, melynek tárgyai következők lesznek: tanácsi jelentés a bor és husfogyasztási adonak 1878 jan. 1-től 1880 decz. végieg terjedő időre megváltásáról létrejött egyezés eredményéről. Végelintézési tervezet az 1875-ik évi majorsági szám-adásról. Bizottmány kiküldése a képví-selő testület virilis tagjainak 1878-ik év-re leendő kiigazítására Polgár mester-jelentése együresedésbe jött szolgabiroi állomásnak helyettesítés utján leendő beröltéséről A törökbuzaszedés tovább folytatására határnapok kitzzése. A szé-kely közmivelődesi egyesület megtalálá-sa segélyezésért. A bivalpásztor kérése bére felemeléséért s egyéb gazdasági ügyek.

— **Mire képesek a görög-uteza-gyerekek.** A smyrnai öböl tudvalevőleg el van zárva a gyilkos fegyverek leg-gyilkosabbikaival — torpedokkal. Kép-zelhetni az általános esodálkozást, midőn hire ment, hogy a torpedók közül hatot el loptak, A csodálkozásnál csak a rémü-let nagyobb, mert a fegyverszörnyeket görög uteza gyerekek halászták ki a vizből. Most attól tartanak, hogy a köny-nyelmű fiuk vakmerő tettének veszedel-mes következményei lehetnek.

— **Csak az kellene még.** A rom-cath. egyházunk fejteltsége alatt töi-ténnek fejteltségek is. Az iskolaszék egy német tanítót ohajtana alkalmazni s a midt tudjuk már fel is irt egy pár tudos ez ügyben nem tudván azt, hogy elemi népiskolákban a német nyelv-nek helye nincs. Az egész dologra pedig megjegyzéseink a következők: 1. Igyekezzék az iskolaszék a meglévő cath. iskolákat a fekélyektől megmenteni, hogy a becsukatas vezélye ne fenyege-se. 2. Iparkodjék meglévő magyar is-koláit a törvény és kor kívánalmái sze-rint tiszteséges lábra állítani. 3. Iparkod-jék az iskolaszék évenként legalább egyszer iskoláit meglátogatni, a mi 4—5 év óta meg nem történt. 5. Iparkodjék az egyház dülődező épületjeit megtá-maszatni s megmenteni, mert félő hogy nem lesz hová béallítani a német tanítót, ha oly oktondi lesz valaki, a ki még ilyent is fizesse. Ha ezeket megteszi nem fogja érezni hiányát a német tani-tónak.

— **A házi ipart e tanévben** ná-lunk tanítani fogják Felvinczen, Szent-Lászlón és M.-Ludason, az elemi isko-lákban. Különösen M.-Ludasról már is szép kosár példányok kerülnek ki. Min-denesetre figyelemre méltó eredmény megyénkire nézve.

— **Egy pofon története.** Luden-burgban e napokban egy zsidó temetés alkalmával egy polgár, fején tartva ka-lapját és szivarozva nyugodtan nézte a menetet. Ezt rossz néven vette tőle egy mérsáros s a menetből kilépve, arezul ütötte a csondes embert. A dologból per-támadt, s az első bíróság a mérsárost

48 órai börtönre ítélte. Felebbezett az ítélet ellen, a másodbírórag helyben hagy-ta az ítéletet; ismét felebbezett, arra kér-ve a bíróságot, hogy amennyiben az íté-let helben hagyatnék, a börtönbünté-tést készpénzzel válthassa meg. Ez sem lett megengedve. Akkor aztán ismét fo-lyamodott, hogy ha már ülni kell, enged-jék meg neki, hogy a 48 órát részletek-be ülhesse le; hanem a bíróság eluta-sította az unalmas felebbezést azon ok-ból, mert a pofon sem részletekbe adta a panaszos polgárnak.

## CSARNOK

### Háboru költészet.

Tóth Kálmán jeles költőnk poetai venájából a következő takaros, hangulat-teljes költemény kelt a nép ajkára:

Felhő van a Balkán fölött,  
Megtámadták a törökök.  
Segítsd magyar, ahogy tudod.  
Elég, hogy ha bajba jutott.

Ha nem volna véred vére,  
Segítened mégis kőne;  
Sok ellenség körülvette,  
Hogyne lennél te mellette?

Nemesnek az indulatja:  
Üldözötted hogy nem hagyja  
S gyámolítást kínál ennek; —  
Hatalmasozó gyávák mennek.

És mi ketten egyek vagyunk,  
Szabadságért forr az agyunk,  
Egy a vérünk egy a testünk,  
Ugy kell együtt élnünk, esnünk!

Magyar asszony, szépen kérlek:  
Ne öled most sűrűn férjed.  
Szép a nő, ha esőket kínál,  
Még szebb, ha most tépést csinál.

Rövid dal, hanem igen tanulságos,  
szerzője hiába jelentkeznék Gorni-Sztu-denben az orosz főhadiszálláson, nem kapna érdemrendet érte.

A brányi Emiltől közelebb jelent meg a „Csatatér halottjai.“ A szép költemény néhány szaka így hangzik:

Mily küzdelem volt...! Hősök és helóták,  
Fél istenek s fél ördögök tusája...!  
Rengett a föld, mint végítélet napján  
S fölturt porából holtjait kihányta...!  
Most néma minden...! egymáson hevernek  
A félig agg s a félig gyöngö gyermek;  
Esmék halottja, — szoldok embere,  
Tátongó sebbel, vérhabbal tele...!

Oh! mily különbség...! nézd e nagy csoportot!  
A meghatott szív fáj, remeg belé...  
Nézd, mint fekszenek — fűnséges halottak  
Kevélyen, bátran, arcczal ég felé...!  
Nyitott szemükkel most is ott merengnek  
Utolsó pirján a kialvó mennynek,  
Örökre pillant, szabadon kiszállva,  
A holt tekintet végtelen sugára...!

Mikor lehullt, nem kért kegyelmet egy se,  
Meghalt, gyönyörrel mint a vértanu  
Kínzó keresztjén...! nem borong vonásin  
Se félelem, se vad harag, se bú!  
Nem gyávaságot, nem kint panaszol  
A sáppadt ajkra ráfagyott mosoly,—  
Üdvöt jelent...! végperce hagyta ott meg:  
Elvért, hitért hazáért halhatott meg!

Nézd ezt az agg főt! Mint az elhunyo nap,  
Ugy áldozott le s úgy köríti fény  
Fehér haját, mint a szelid aranypir,  
Mely még soká regz a bércek fején...!  
Nines több malaszt egy szentnek homlokán.  
Ki üdvözül...! pedig e fő pogány!  
Ugy fekszik ott, mint oltáról ledobva  
A becsületnek ezredéves szobra.

Mellette ifju, kedves arz! bizonynyal  
Csak álmodik, hogy oly derült, nyugodt!  
Nem! nem! sebén át elapadt az élet  
S a drága, hű szív végsőt dobogott...!  
Azért nyugodt, mert látta futni még  
Haló szemével rémült ellenét,—  
Azért derült, mert mikor az enyészet  
Szemére tilt, a megnyitott égbe nézett!

... És nézd az ellent...! Torz, mo-gorva arcczal  
Hevernek szerte, Xerxes hadjakint,  
Bősz homlokuk a föld porába mélyed,  
Még halva is alázott szolga mind!  
Parancsra ölték, — és parancsra haltak,  
Lomhán, setéten egy halomba hulltak,  
Míg jégszivük örök fagygyá jegedt,  
Vonagló ajkuk szitkot rebogott.

Csikorgó foggal, mint megölt vadállat,  
Terül el az...! tajtékos ajkkal ez,  
Habzó dühét a tulvilágba vitte,  
Hol ujra skláv — : pokol kuttyája lesz...  
A harmadik társát harapja, marja.

— Véreb halál! — égve rázott karja  
Zsóknányt keres a a mámo oknak int...  
Mint szörnyű, ádáz... ah! rabszolga  
mind!

## KÖZGAZDASÁG.

### Kimutatás.

A tordai Takarékpénztár 1877. szeptemb.  
havi üzlet forgalmáról.

Bevétel	
Aug. haváról átjött készpénzben	7306.69
121. befételekben	7807.65
Visszafizetett váltókban	80340.—
Visszafizetett előlegekben	3780.—
Kamatokban	2332.95
Különböző díjakban	472.10
Viszleszámitásokban	25630.—
Betéti könyvek díjában	2.80
Allamillekben	9.20
<b>Összesen</b>	<b>127675.39</b>

### Kiadás.

Visszafizetett betétekre	10735.74
Visszafizetett folyó betéti kamatok	61.01
Leszámitásokért	83175.—
Előlegekért	3580.—
Osztalékokért	70.60
Kezelési költségekért	2.93
Tiszti fizetsékre	397.50
Viszleszámitásokért	25050.—
Viszleszámitások kamataira	543.80
Allamillekért	3.20
Betéti kamatok után járó állam díjért	1.88
<b>együtt</b>	<b>123631.61</b>
Sept. 30. pénztár maradék	4043.78
<b>Összesen</b>	<b>127675.39</b>

Tordán, 1877. Szeptember 30-án.

### Kimutatás.

A tordai kisegítő-társulat forgalmáról  
1877. szeptember havában.

#### Bevétel.

Pénztári maradék aug. hóról	7987.65
Havi rendes és rendkívüli betét	7512.06
Könyvdíjban	2.—
Kamat, provisio és váltódíj	1689.14
Bélyeg díjban	52.75
193 tagtól visszafizetett költsön	47365.—
<b>Összes bevétel</b>	<b>64588.60</b>

#### Kiadás.

207. Váltó mellett költsön	50118.—
Kezelési kiadás	369.40
Bélyegre	46.80
Tőke visszafizetés	9001.28
Pénztári készlet	5053.12
<b>Összes kiadás</b>	<b>64588.73</b>

Torda, 1877. October hó 1-én  
Közlő a felügyelő választmány.

### Piaczi árjegyzék

a tordai vásárra 1877. szept. 29. hozott  
tárgyaknak  
1 hectoliter: t. buza 8 frt. 50 Tavasz  
tisztabuza 7 frt. — Eleybuza — frt  
— kr. rozs 5 frt. 50 Árpa 3 frt. 50 kr.  
Zab 2 f. — kr. Törökbuza 5 frt. 50 kr.  
méter mázsa széna kötetlen 2 frt. —  
kr. Alomszalma 1 méter mázsa 25 kr.  
Tüzifa köbméter 3 frt. 20 kr. Marhabus  
1 kilogramm 36 kr Disznóhus 1 kilo-  
gramm 56 kr. Turó 1 kilogramm 48 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdér. octob. 2.  
5% Metaliques 64.45. — 5% Nemzeti  
kölesön 66.85 1860-iki államkölesön  
75 10 Bankrészvények 111.25 Hitel-  
részvények 8.47 London 220.50 —  
Urbéri kötvények: Magyarországi 116.85.  
Temesvári 77.75 Erdélyi 76. — Horvát-  
szlav. 76. — Ezüst 103.95. Cs. kir. arany  
5.38 — Napoleond'or 9.38.

Felelős szerkesztő és kiadótulajd.: Volz B

## H I R D E T É S E K.

# Könyvkereskedés Tordán.

Városunk és környéke rég idő óta nélkülözötte egy NYOMDA áldásos befolyását, valamint egy KÖNYV- és PAPIR-ÜZLET létezését, és így a több oldalról nyilvánult kívánalmaknak és az általánosan érzett szükségnek hiszünk eleget tenni, midőn ezennel szerencsések vagyunk köztudomásra jutni, hogy az itteni piacon egy

## Könyvnyomdát

állítottunk fel, öszvokötvén azt egy

könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajz- és papir-raktárral

és igyekeztünk azt a kívánalmaknak megfelelően berendezni. — Egyszersmind a

## „HALADÁS”

ezimű lap mint Torda-aranyos-megye közlönyének kiadását elvállaltuk és erre a lap homiokán kitett feltételek mellett előfizetéseket elfogadunk. — Megrendelhetők még mindennemű nyomtatványok, magán vagy hivatalos czélokra, gyász hírek, szinlapok, névjegyek, levélpapírok, és borítékok, hirdetések, jelentések, falragaszok, meghívók, vendéglői étlapok, szóval minden a nyomdához tartozó munkák a legjutányosabb áron, — és kaphatók ügyvédi váltó és sommás keresetek, végrehajtási kérések, meghatalmazványok sat., könyvek különösen az iskolák használatára magyar és román nyelven, imakönyvek, ipar és kereskedelmi sima és vonalzott könyvek valamint zsebjegyzőkönyvek.

Ezenek kívül a raktárunkon netalán nem levő bár mely nyelvű irodalmi termékre és egyéb szakmánkba vágó czikkekre megrendelést elfogadunk és gyorsan eszkozlünk. Végül író és rajz papírok és eszközök minden fajtájából nagy választéku raktárt tartunk.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszkozlötnék.

Tisztelettel kérjük tehát a n. érdemű közönség szives pártfogását és ebből kifolyólag becses megrendeléseit, melyeknek eleget tenni és a közönség megedegedését kinyerni legfőbb törökvésünk leand.

## VOLZ és TÁRSA

Dr. Harmath Márton ur házánál.

Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

**Figyelemre méltó**  
idegbajok- és nehézkórbán  
szervenőknök  
Legjabbban feltalált gyógyimód  
Szantalan haláratot  
mutathat fel sikeres gyógyításról  
**Sylvius Boas**

Specialista idegbajokban  
Értekezhetai reggel 8 óráól este 8 óráig  
BERLIN SW.  
Friedrichstrasse 22.  
Lecölíbi megkeresésre ía.

15 — 46, 1021

**SYLVIVS BOAS** urnak  
az Auxilium orientis feltalálója  
Specialista idegbajokban  
Berlin Friedrichstrasse 22, 1.

Igen tisztelt uram!

F. évi aug. 7-ikéről kelt levelét vettem s azonnal válaszóltam volna, de miután fiannál, kivel az ön Auxilium orientisét használtattam a görcsök elmúltak várni akartam, hogy megtudjam vajjon ismétlőd. fognak e azok, de istennek hála ag gondalmam alaptalan volt s így fiam ismét az iskolába járhat kényserítve látom magam ezért önnök, mint ki Auxilium orientis szerével fiamat visszaadta legnelebbebb köszönetem nyilvánítani.

Thieme Lajos kertész

Hogy a fenebiek igazságon alapulnak bizonyítom.

Nitzschke F.  
k. előjáró.

közösi  
pecsét.

Alolítottunk, mint a „VICTORIA” biztosító társaság ügy-  
nökének van szerencsés-éjé köztudomásra hozni, hogy a gabona és  
takarmány készletekre nézve a lehető legolcsóbban megvásárolt  
díjtételek mellett biztosításokat egy óra is elfogad.  
Bizalommal kéri ezért mindennemű tüzbiztosítási s es ut-  
tal jelszen

**takarmány és gabona biztosításak**

közvetítésével alolítottat bizni meg, ki minden további felvilá-  
gosítással, nyomtatványokkal stb. rendelkezésre áll.

HARMATH JÓZSEF,  
a „Victoria” ügynöke, VOLZ és TÁRSA Czég alatt.